

de oostendse regio in w.o. II

door André ASSELOOS

WOORD VOORAF

Ons lid, de heer André Asseloos was het jaren geleden opgevallen, dat in tegenstelling met steden als Antwerpen, Gent, Brugge, Kortrijk waar over de oorlogsgebeurtenissen in eigen stad artikels én boeken waren verschenen, er over de Oostendse regio weinig of niets gepubliceerd was.

Daarom besloot hij een eigen dokumentatie aan te leggen, zich in ruime mate baserend op zowel Duitse als Engelse archieven.

Namens onze vereniging "De Kiosk" ben ik derhalve verheugd, dat de heer Asseloos bereid werd gevonden het resultaat van zijn speur- én verzamelwerk te publiceren in deze bijdragen.

D.L. Bouquillon

INLEIDING

In 1939 werden, in het vooruitzicht van een te verwachten (maar uitblijvende) aanval van de Duitse troepen, diverse voorzorgsmaatregelen getroffen. Aldus werd een Dienst Luchtbescherming opgericht met als verantwoordelijke schepen VROOME (liberaal).

De schepenen VAN GLABBEKE (lib.), PEURQUAET (soc.) en EDEBAU (soc.) waren verantwoordelijk voor de scholen, het archief, de kunstwerken, bevoorradiging etc.

Op 10 mei 1940 brak de oorlog uit... Op 15 mei vielen de eerste Duitse bommen op Oostende, er was evenwel niets gedaan om het zeer waardevolle archief en kunstbezit in veiligheid te brengen. Op 18 mei verlieten burgemeester Moreau en alle schepenen de stad, al dan niet in de stadsauto's mét de stadschauffeurs. Ook de bevelhebber van de brandweer verdween !

De hoofdpolitiecommissaris SEYS was met zijn adjunct-commissarissen, behalve een uitzondering, op post gebleven.

De heer Henri SERRUYS, gemeenteraadslid (lib.) en oorlogsvrijwilliger in 14-18, die zich opnieuw als reserve-officier van de genie vrijwillig ten dienste gesteld had van het leger, kwam dit alles ter ore. Hij vroeg nu om uit het leger ontslagen te worden teneinde de leiding van de stad in deze situatie op zich te nemen, wat toegestaan werd. Hij werd door gouverneur BAELS aangesteld als burgemeester.

Veel dank is men verschuldigd aan deze dappere man, die zelfs tijdens de blussingswerken persoonlijk meehielp. Zijn vrouw diende bij het Belgisch Rode Kruis.

Eind december 1940 werd door de nieuwe (VNV-)gouverneur BULCKAERT als de nieuwe burgemeester de VNV-er VAN LAERE aangesteld, die bij zijn aanstelling verklaarde Oostende "Nationaal Socialistisch" uit te zullen bouwen.

Evenwel, in augustus 1943 werd het hem duidelijk dat de Duitsers de oorlog zouden verliezen, zodat hij zijn pand in de Dr. Verhaeghestraat ont-rimde en ook de stad in de steek liet, richting Berlare.

De behandelde onderwerpen handelen over "Luchtoorlog boven en rond Oostende", "Zeeoorlog vóór Oostende", "Atlantikwall", "Het dagelijks leven", "Het verzet", "De collaboratie", "De evacuatie", "Sport", "Visserij", "De oorlogsslachtoffers" en... "De zolangverwachte Bevrijding".

Hier volgen enkele uittreksels uit het KRIEGSTAGEBUCH (afgekort KTB) VAN HEERESGRUPPE MITTE - 18. ARMEE (d.i. Legergroep Midden - 18° Leger).

12. Mai 12.40 Uhr, durch 2 (F) 11 :

Bahnhof Ostende belegt mit etwa 600 G. und C. Wagen, im Hafen 8 Frachtdampfer angelegt, 4 Minensuch- oder Sperrboote.

Flugplatz belegt mit 3 einmotorigen Flugzeugen.

(vertaling en uitleg :) 2 F (11) = 12 vliegtuigen, een luchtverkenningseenheid, uigerust met vliegtuigen van het type Dornier 17 P.

Station Oostende bezet met ca.600 goederen- en reizigerswagons, in de havens 8 vrachtschepen, 4 mijnenvegers of blokkadeboten. Vliegveld bezet met 3 eenmotorige vliegtuigen.

22. Mai, KTB 18. Armee.

Taktische Aufklärung durch Dornier 17 - M Ketten im Raum Gent-Kortrijk-Roeselare-Ostende.

(vertal.) Taktische verkenning door vliegtuigen van type Dornier 17 en Messerschmitt-vliegtuigen in het gebied Gent-Roes.-Kortr.-Ostende.

(nota: 1 Kette is 3 vliegtuigen).

23. Mai KTB 18. Armee.

a) Gefechtsaufklärung durch 2 (H) 41,

b) Taktische Luftaufklärung durch Ketten 7 (F) LG.2 ob Verladungen in den Häfen Zeebrügge, Ostende und Dünkirchen stattfinden.

(vertaling :)

a) gevechtsverkenning door 2 (H) 41 (d.i. een verkenningseenheid met vliegtuigen van type HENSCHEL 126 met 1 motor, deze eenheid telt normaal 12 vliegtuigen),

b) taktische verkenning door 7 (F) LG.2 (d.i. een verkenningseenheid uitgerust met vliegtuigen van type Dornier 17 F) om na te gaan of er in de havens van Zeebr., O., en Duink. inschepingën plaatsvinden.

26/27. Mai, KTB Heeresgruppe Mitte.

Kampfeinsatz 9. Fliegerdivision.

Hafenanlagen von Ostende und Zeebrügge mit Bomben angegriffen. Angriffe unter Jagdschutz am Nachmittag auf Häfen Ostende und Zeebrügge.

(vert.) Gevechtsaanval 9° Luchtdivisie. Haveninstallaties van Oost. en Zeebr. met bommen aangevallen. Aanvallen onder jagerbescherming in de namiddag op de havens van O. en Z.

Het betreft hier de beruchte Stuka's (Junker 87) die later een gemakkelijke prooi werden voor de Engelse Spitfire en Hurricane Jagers tijdens de "Slag om Engeland" in de zomer van 1940.

27. Mai KTB Heeresgruppe Mitte. LUFTFLOTTE II - IV FLIEGERKORPS.

Kampfeinsatz. Rollende Angriffe gegen die Häfen Ostende, Nieuport und Zeebrügge. Gute Trefferlage in umfangreicher Kaianlage, auf Schiffen, Kanalschleusen, Bahnhöfen, Eisenbahnanlagen, Depots, Brücken...

(vert.) LUCHTVLOOT II - IV VLIEGTUIGKORPS. Gevechtsaanval. Aanval tegen de havens Oost., Nieuwpoort, Zeebr. Goede treffers in omvangrijke kaaiinstallatie, op schepen, kanaalsluizen, stations, spoorweginstallaties, depots, bruggen enz.

29. Mai 8.45 Uhr. Fernspruch A.O.K. 18 (Oberst Schmidt).

Gestern 28.5.1940. Verlust durch eigene Flieger in Ostende (20-30 Mann) Oberst (onleesb.) vermisst. Die Armee bittet dringend, keine Bomben mehr auf die Küste zu werfen, dagegen wird gebeten, auf die Englische Schiffe an der Küste zu werfen.

(vert.) Telegram Legerhoofdkommandant 18° (Kolonel Schmidt).

Gisteren 28 mei 1940 verlies door eigen vliegtuigen in Oostende (20 à 30 man). Kolonel (? naam onleesb.) vermist. Het leger verzoekt dringend geen bommen meer op de kust te werpen. Daarentegen wordt verzocht de Engelse schepen aan de kust te bombarderen.

Nota: tijdens deze aanval werden ook burgers gedood. De Duitsers spreiden op de straten hun vlaggen uit. Ook werden bv. aan Petit Paris lakens gelegd, die men uit café Bockhodt haalde. Zo hield het bombardement op. Het lijk van de Duitse kolonel werd enkele dagen later uit de puinen gehaald.

*Hermann Göring
Reichsluftfahrtminister*

28. Mai KTB 18. Armee.

Zwischen 14.00 und 14.30 Uhr Angriff Ostende auf motorisierte Einheit.

Dit is dan dezelfde aanval van de Duitse vliegtuigen op hun eigen troepen. Deze aanval werd gedaan door vliegtuigen van het IV° Fliegerkorps van de II° luchtvloot, die optrad onder leiding van generaal KESSELRING.

Dit is wat de Duitsers bekend maakten. Weliswaar werd de haven van Oostende aangevallen, maar de overgrote meerderheid van de bommen viel op het stadscentrum, o.a. Kapellestraat, markt, het militair hulphospitaal in het hotel "La Plage", het burgerhospitaal, de Conscienschool enz. Deze mensonterende luchtbombardementen tegen een onverdedigde stad, zonder de bijstand van luchtafweer of geallieerde vliegtuigen kostte het leven aan 166 burgers, waaronder 34 Oostendenaars.

In het hulphospitaal, dat met grote Rodekruistekens zeer duidelijk zichtbaar was, stierven ca. 50 Belgische militairen een vreselijke vuurdood. Terwijl brandweerlieden aan het blussen waren, werden ze gemित्रailleerd door de Duitse vliegers.

(wardt vervuld)